

قەسەدە سەھە . دەستە سەھە

گاڭاۋ ئەشەۋنېش
گوتەگەلى پىرۋز

قەسەدە سەھە سەھە سەھە . دەستە سەھە سەھە سەھە .

زەرەتۈشترەھى سىپىتامەھى
زەرەدەشتى روناكى بەخش

دەستە سەھە سەھە :

نوسىنەھى :

پىر لوقمان . دەستە سەھە

پىر لوقمان

چۆنئیتی خویندنهوهی پیتتهکانی دین دهپیرهی کوردی بهرامبهر بهپیتی عه ره بی:

نگ	د	خو	س	ئه	د
نگ	ک	گ	ق	ئا	د
ن	}	ل، ل'		ی	د
ن	چ	چ	ر	ئ	د
م	ه	ه	س	و	د
ق، قغ	ج	ج	ع	ؤ	د
یی	د	ت	ه	ئی	د
ر	ث	ث	ط.ب.ج	ئ	د
ر	د	د	و	ی	د
قا	ذ	ذ	ه	ی	د
قا	ت	ت	ه	و	د
س	پ	پ	ه	ؤ	د
ز	ف	ف	ه	ئاو	د
ش	ب	ب	ر	ئان	د
ش	و	و	ک	ک	د
ش	ژ	ژ	ه	خ	د
نیشانهی کۆتایی برگه	هه	خالی کۆتایی ووشه	• ی	س	خو

هه قه یقینیک:

زهره توشتراى په یامبهرى كوردنه ژاد، له گاتاوه كان (گوته گهل) ى
خویدا ده بیژیت (خوشبهخت كه سیكه كه خوشبهختی بو ئه وانیترا
ده هیئت) هه ر بویه، پاش خویندنی چه ندساله م له په رستگه ى
زهرده شتیان و خویندنیكى وورد و له بهر كردنی ته واوى گاتاوه كان
به شیوه یه كى ته واو ئه كادیمی و زانستیانه، توانیم بهش بهش، یان
برگه له دوواى برگه و ته واوى واژه كانی ئه ویستا، له ئه ویستای
ده ستنووسى دیرینه وه (نهك له بهر نووسه ره كانیترا) بو سه ر زمانى
شیرینى كوردی وه ر بگیرم. هه لبهت له و پروه وه ئه مه ویست ئه وه بلیم
كه وه ر گیره كانی ئه ویستا، به هوى ئه وه ى شاره زای میژووى كورد و
زمانه كه ى نه بوون، هه روه ها شیوه ى خویندنه وه كه یان به زوری
به هه له نووسیه ته وه بویه هه له ى زوریان تیدا كرده وه. هه ر له و
پروه شه وه، خوم زور به به خته وه ر ده زانم كه به شی یه كه مى
وه ر گیره رانی گاتاوه كانم خسته به رده م خوینه رانی كورده وه. تاكو،
بتوانن سوود له و داها ته میژووییه فه ره نه گیه ى باوبا پیری خویان
وه ر بگرن و راسته وخو له به رده ستیاندا بیست.

پیر لوقمان

سەدەدەمەد

ھومەتە

ئەندیشەى چاك

سەدەدەمەد

ھۆختە

گوتەى چاك

سەدەدەدەمەد

ھقەرشتە

کردارى چاك

ۋاسىر ۋاسىر ۋاسىر ۋاسىر

يانتيم مەنۇ گوتارى سىرۇشە
يانتيم مەنۇ گوتارى سىرۇشە

ۋاسىر ۋاسىر ۋاسىر ۋاسىر

يانتيم شىھوتىم كىرەت سىرۇشە
زەرەتۇشترەھى ئەشەونۇ پىرۇزە

ۋاسىر ۋاسىر ۋاسىر ۋاسىر

فرا ئەمىشا سىپەنتا گاتاو گىورقائىن
فەرى خۇشبەختىن پاكىن ۋ جاويدان بىكەنە سەرچاۋەھى باۋەر

ۋاسىر ۋاسىر ۋاسىر ۋاسىر

نېمۇ قى گاتاو ئەشەونىش
دروود بۇتۇ ئەھى سىرۇتە پىرۇزەھان

تەۋاۋى ئەندىشە ۋ گوتار ۋ كىرەت زەرەتۇشترە پىرۇزە ۋ سىرۇشى
خودايىيە، بەرە ۋ خۇشبەختى رېنىشان دەرىمان دەكات.
ئەمىشاسىپەندان (پاك ۋ جاويدانىھەكان) ۋ سىرۇتە پىرۇزەھانى
گاتاوھەكان، پىرە لە فەر ۋ بىكەنە سەرچاۋەھى باۋەر. ئەھى گاتاو
پىرۇزە، رېز ۋ شىكۆ ۋ دروود پىشكەش.

سید محمد سعید

یہ سنا

نیایش

سید محمد سعید . سعید محمد سعید

نہ ہونہ قہیتی گاتاو

سید محمد سعید

ہایت

۲۸

لاڙي ۽ وسو وسو:

لاڙي درسد . وسو درسد . وسو درسد .

ٺههيا

ياسا

نيمهنگها

ٺهوهي ڪه

خواريارم

له مهنگي و قوليهوه (بهنيائيش)

ددمسد } ددي ددمم .

ددمسد } ددي ددمسد .

وستانهز هستو

ره فيذر ههيا

بهدهستاني والوه

بوپشتيواني

سدسد } درسد .

سدسد .

سدسد } درسد .

مهينيوش

مهزدا

پهور قيم

پنهاني

مهزدا

سهههتا، له پيشا

ددمسد } ددي ددمسد . سدسد . سدسد } درسد . سدسد } درسد .

سپهنههيا

ٺهشا

قيسپهنگ

شيهو ٺهنا

گوههري پاڪي

ٺهشا

بو ههموو

ڪارو ڪردهوهيهڪي

سدسد } درسد .

سدسد } درسد .

سدسد } درسد .

قهنگهپوش

خرهتوم

مهههنگهه

چاڪي

ٺاوهزمهندي

ٺهنديشه

وسسد .

سدسد } درسد .

سدسد } درسد .

سدسد } درسد .

يا

خشنيقيشا

گيوشچا

ورقانيم

ڪه

خوشبهخت بڪهم

جيهان و

رهواني

دهقى گاتاو هكه به سهر يه كه وه به نوسيني دينده پيره و به زماني نهويستايي:

دسره درسد. و سهر سد سد. { سد سد سد سد.
 دسد سد { سد سد سد. { سد سد سد سد.
 سد سد { سد سد سد. سد سد سد سد.
 سد سد سد سد سد. سد سد سد سد. سد سد سد سد.
 سد سد سد سد سد. سد سد سد سد. سد سد سد سد.
 سد سد سد سد سد. سد سد سد سد. سد سد سد سد.

دهقى و هر گيرد راوى گاتاو هكه به سهر يه كه وه:

نهوى كه خوازيارم له منگى و قوليمه وه، به دهستاني والاه، بو پشتيوانيي
 پنهاني مهزدا، سهرتا، گوهري پاكي (جاويداني) نهشايه، بو هممو
 كارو كرده ويهك به ناوهز و نهديشه ي چاكه وه، تا خوشبختكهم جيهان و رهوانى.

واژه ئه‌وێستاییه‌کان و ماناکانیان:

دەردەدە: (ئه‌هیا) ئه‌وه، ئه‌و، ئه‌وه‌ی.

دەردەدە: (یاسا) خوازیارم، ئارەزوومەندم. له‌ ره‌گی دەردەدە (یاس) وەرگیراوه که بهمانای (داواکاری و خواستن) دیت هه‌روه‌ها دەردەدە و اتا ئارەزووکردن. وشه‌ی (یاسا) له‌زمانی کوردیدا که‌بۆ ده‌قه‌کانی ده‌ستووری و لات به‌کار ده‌هێندریت له‌م خواسته‌وه وەرگیراوه و هه‌مان واژه‌ی بۆ به‌کار ده‌هێندریت.

{ دەردەدە } (نیمه‌نگه‌ها) مه‌نگی، له‌قولایی ناخه‌وه. له‌ واژه‌ی { دەردەدە } (نیمه) وەرگیراوه که بهمانای جوونه‌وه ناو قولایی هه‌ست بۆ نوێژکردن و نیایش کردن دیت. تانیستا وشه‌ی (مه‌نگ) له‌زمانی کوردیدا وه‌ک خۆی ماوه‌ته‌وه و گۆرانی به‌سه‌ردا نه‌هاتووه. زۆربه‌ی سه‌رچاوه‌کان به‌ نوێژ و نیایش و هه‌ریانگیراوه له‌کاتیکدا نوێژ و نیایش، له‌زمانی ئه‌وێستاییدا، (یه‌زشن) ه که به‌ته‌واوی له‌ ره‌گی (نیمه) جو دایه و هه‌یچ شتیک به‌یه‌کیانه‌وه گری نادات. به‌لام خواست له (نیمه) قولبونه‌وه، بۆ (یه‌زه‌ت) نوێژ و نیایشه.

{ دەردەدە } (دەردەدە) : (وستانه‌زه‌ستۆ) به‌ده‌ستانی و الاوه، بۆ هه‌ردوو ده‌ست. به‌لام، (بۆ که‌سی تاکی نیرینه و یه‌ک ده‌ست) ده‌بیته: { دەردەدە } (دەردەدە) (وستانه‌زه‌سته). هه‌ردوو وشه‌که، لیکدراوه له‌ هه‌ردوو واژه‌ی { دەردەدە } (وستانه) درێژکراو، و الاکراو و { دەردەدە } (زه‌سته) ده‌ست، پیکدیته.

{ دەردەدە } (ده‌فیزه‌هیا) به‌ پشتیوانیی، به‌ یاوه‌ریی، به‌ هاوکاریی، به‌ هیارمه‌تی. له‌واژه‌ی { دەردەدە } (ده‌فیزه‌ه) وەرگیراوه که به‌مانای پشتیوانی و یارمه‌تی دیت.

{ دەردەدە } (مه‌ینیوش) په‌نه‌ان، گه‌وه‌هر، مینۆیی، ناخ. بۆ تاك { دەردەدە } (مه‌ینیو) خود، مه‌عه‌وی، ناخ، به‌کار ده‌بریت.

{ دەردەدە } (مه‌زدا) مه‌زنی دانا. له‌ دوو وشه‌ی لیکدراوی { دەردەدە }، و اتا مه‌زن و { دەردەدە } دا، و اتا دانا پیکهاتووه.

دەردى (پەئورفيم) سەرەتا، لە پيشا، يەكەم جار. لە واژەى
دەردى (پەئورفيه) لە سەرەتاو، لەپيشەو، وەرگىراو.

دەردى (سپينتههيا) پاك، پيروۆزى سوودبەخش، چاكههينەر،
بەخشندە، گەوھەرى پاكى، جاويدانەگى.

دەردى (ئەشا) راستى و رەوتى ئورگانىي ژيان و بوون، دەستوورى گىتى و
درووستبوون و شيوەى بوونىهتى ئستيره و كاكيسانەكان لەگىتيدا تا دەگاتە
بچووكترين بەشى ماددە و تەنانەت وزەش. بۆ تاك بەكار هيندراو. لە كۆدا دەبىتە
دەردى (ئەشە). ئەشا، يەكەكە لە شەش ئەميشاسپەنتاكان (گيانە نەمرەكان)
لە پىكەتەى ئەهورامەزدا.

دەردى (فيسپىنگ) بۆ گشت، بۆ هەموو، بۆ هەمووى... (بۆ تاك
بەهار هاتوو). (لە گشتاندنى كۆدا) دەبىتە دەردى (فيسپە) و اتا گشت،
هەموو، هەر هەموو، سەتاسەر.

دەردى (شيهوئەنا) كار و كردەو... (بۆ تاك بەكار هاتوو)
بەلام (بۆ گشتاندن و كۆ) دەبىتە دەردى (شيهوئەنە) كارەكان و
كردەوكان (لارگەل و كردەوگەل).

دەردى (قەنگهيووش) چاك، باش، خاس، بەه.. (بۆ تاكى نيرينه بەكار
هاتوو) بەلام لە (گشتاندن و كۆ) دا دەبىتە دەردى (قوھۆ) چاكەكان،
چاكان، باشەكان، باشان، خاسەكان، خاسان، بيهەكان.

دەردى (خەرەتۆم) ئاوەز (عەقل)، خەرەد... شىكردەنەوى وشەكە لە
پىكەتە و يەكگرتنى دوو وشەى (خەر) و (تۆم) وەرگىراو كە بەواتاى (ميشك
و تۆمەى بىرکردنەو) دىت و لىوہى ئاوەز، عەقل كە بىرکردنەو بەرھەم
دەھىنيت، پىكەتوو. ھەروەھا دەردى (دەينا) كەبەماناى (دادوەر، ويزدان)
دىت كە دەرھاویشتەى خەرەتۆمە لەناو بىرکردنەوكانى مرۆفدا و بەپىي شيوەى
بىرکردنەو كە دوو بەشە (چاك و خراپ) ئەم دەيناىە وەك دادوەر ئىك بەرھە
راستىيەكەى خۆى كە چۆنە ئاراستەى دەكات. ئاليرەدايە زەرەتوشتراى پەيامبەر

دهبئزیت (بیرکردنوه لهسه بنه‌مای چاک یان خراب، له‌ریگه‌ی ده‌یناوه، گوته و کرداری مروّف دیاری ده‌کات).

ᠳᠡᠪᠢᠵᠢᠲᠤ (مهنه‌نگهؤ) ئەندیشه، خه‌یال... بۆ کردار ده‌بئته (ᠳᠡᠪᠢᠵᠢᠲᠤ) مهنه و اتا (ئەندیشه‌مه‌ند، ئەندیشه‌دار، خاوه‌نی ئەندیشه).

ᠳᠡᠪᠢᠵᠢᠲᠤ: (یا) که، ئامرازی په‌یوه‌سته بۆ که‌سی یه‌که‌می تاکه.... بۆ که‌سی دووهم و گشت، کۆ، ده‌بئته ᠳᠡᠪᠢᠵᠢᠲᠤ (یه) و اتا (ئەوانه‌ی که).

ᠳᠡᠪᠢᠵᠢᠲᠤ (خشنیقیشا) خوشبه‌ختکه‌م، خوشبه‌خت سازی بکه‌م، خوشوه‌شی بسازم.... فرمانیکه بۆ که‌سی دووهمی تاک. له کوردیدا (به‌خت) به‌مانای (چاره‌نووس) دیت و وشه‌که‌یش لیک‌دراوه و له‌هه‌ردوو واژه‌ی (خوش و نوسین) هه‌ و هرگیراوه. له‌بهر ئەوه‌ی وشه‌ی (به‌خت) له‌زاری زمانی کوردیدا له‌و چه‌شنی به‌کار هینانه‌یدا چه‌سپیه‌ که (نوسین) ی به‌خت یان چاره‌نووسه، بۆیه ئەگه‌ر وشه‌که وه‌ک خۆی دابنینه‌وه ماناکه‌ی له‌ده‌ست ده‌دات. ته‌نانه‌ت وشه‌ی (نوشته) هه‌ر له‌رگه‌ی ئەم وشه‌یه‌وه و هرگیراوه که نوسینه‌یکه بۆ چاره‌نووس و ئاینده ده‌نووسریت.

وشه‌ی ᠳᠡᠪᠢᠵᠢᠲᠤ (خشنو) ره‌گی فه‌رمانه‌که‌یه که‌به‌مانای (خوشبه‌خت، خوشوه‌ش، چاره‌نووس باش، ئاینده باش) کردن دیت.

ᠳᠡᠪᠢᠵᠢᠲᠤ: (گیوش) جیهان، گیتی، ته‌واوی بوون... هه‌ندیک له‌ نووسه‌ران و و هرگیره‌کان جیاوازیان له‌ نیوان (ᠳᠡᠪᠢᠵᠢᠲᠤ) گه‌و و اتا (گاه، مانگا) و (ᠳᠡᠪᠢᠵᠢᠲᠤ) گه‌و و اتا گیتی، زه‌مین، جیهان، دا نه‌کردوو و به‌هه‌له و هرگیان گیراوه که وایکردوو مانای گوته‌که بگۆریت و به‌ته‌واوی له‌ مه‌به‌سته‌که‌یان دوورخستۆته‌وه.

ᠳᠡᠪᠢᠵᠢᠲᠤ: (چا) و اتا (و) ی ئامرازی په‌یوه‌ندییه بۆ به‌یه‌که‌وه به‌ستنی وشه‌کان به‌یه‌کتریه‌وه.

ᠳᠡᠪᠢᠵᠢᠲᠤ: (ورفانیم) ره‌وانی، ره‌وحی.... ره‌وان به‌تاک ده‌بئته (ᠳᠡᠪᠢᠵᠢᠲᠤ) ورفان، بۆ که‌سی یه‌که‌می نیرینه‌یه.

زات نامون واري ندي:

۱۳۴۰	واسع	۱۳۴۰	۱۳۴۰
يئ	قاو	مهزدا	ئه هورا
وهك ئه وهى	بو ئيوه	مهزدا	ئه هورا
۱۳۴۱	۱۳۴۱	۱۳۴۱	۱۳۴۱
پهيري	جھساي	قو هو	مه نهنگها
ببمه وه	نزيك	به ئه نديشه ي	پاك
۱۳۴۲	۱۳۴۲	۱۳۴۲	۱۳۴۲
مه يبيو	داقوى	داقوى	ئه هقاو
به من	ببه خشه	دو وجيهانى	
۱۳۴۳	۱۳۴۳	۱۳۴۳	۱۳۴۳
ئه سته ته سچا	هيه تچا	مه نهنگه و	
خاكي	هه روه ها	ميناوي	
۱۳۴۴	۱۳۴۴	۱۳۴۴	۱۳۴۴
ئا يه پتا	ئه شات	هه چا	
پادا شته گه لنيك	له ر استيه وه سه رچا وه وه ر بگري ت		
۱۳۴۵	۱۳۴۵	۱۳۴۵	۱۳۴۵
يايش	ره په نتو	ده يدت	خواترى
له ري گايانه وه	بو يا وه رانم	به دي به ني م	شادمانى

دهقى گاتاو هكه به سهر يه كه وه به نوسيني دينده پيره و به زمانى نهويستايى:

و س . و س . و س . و س .
و س . و س . و س . و س .
و س . و س . و س . و س .
و س . و س . و س . و س .
و س . و س . و س . و س .
و س . و س . و س . و س .

دهقى وهر گيردراوى گاتاو هكه به سهر يه كه وه:

وهك نهوى لهئيوه مهزدا نه هورا، لهريگاي (وه هومهن، نهنديشه ي چاكه وه)،
نزىك بيمه وه. ههر دوو جيهانى خاكى و مينويى بهمن ببهخشه. بهخشينيك كه له
نهشا، راستيى رهوت و ريتمى بوون) وه سهر چاوه ي وهر گرتييت، تا لهريگايانه وه
بو يا وه رانم شادمانى بهديبهئيم.

واژه نهویستاییهکان و ماناکانیان:

١٣٠: (یی) وهك نهوهی كهسی. بو كسی قسهكهر... بو تاکی نیر ١٣٠ (یه)
کی، کامه.

١٣١: (فاو) بهئیوه، بو ئیوه. بو کو و گشتاندنه، بهلام بو تاك دهبیته ()
١٣١ (١٣١) تقیم، واتا تو. ١٣١ (ناو) نامرزی کویه.

١٣٢: (مهزدا) له دوو وشه پیك هاتوو (مهز، واتا مهزن. دا، واتا دانا)
بهسهر یهكهوه (مهزن و دانا) كه پیناسهیه بو وشه (١٣٢) (١٣٢) نههورا، كه
نافهریدگاره.

١٣٣: (نههورا)، خودا. له دوو وشه پیك هاتوو (نا، بهمانای نهو. هورا،
خور) بهسهر یهكهوه دهبیته (نهو خوره) كه نافهریدگاره و چهقی روناکی و وزه
ژیانه.

١٣٤: (پهیری جهای) نزیك بمهوه. ١٣٤ (پهیری)
کردنهوه و بوونهوهیه. واتا کردن و بوونی کاریکه و نیشاندانی جولیهکه له
دووری ههرباسلیکراویکهوه. ١٣٤ (جهای) نزیکبوونهوه، بو پیشهوه
چوون، بو كسی تاك دهبیته ١٣٤ (گهم) هاتن، ههنگاونان.

١٣٥: (قوهو مهنهنگها) ئهنديشهی چاك. كه لهههگی
١٣٥ (قوهو) چاك. ١٣٥ (مهنه) ئهنديشه، وهرگیراوه. كه بهسهر
یهكهوه دهبیته (ئهنديشهی چاك) و دووهم گهوههری ئهمیشاسپهنتاکان، گیانه
نهمرهكانه و لهپاش (ئهشا) دیت. لهزمانی پهلههویی ساسانیدا بووه به (بههمهن)
و ناوی دووهم رۆژی ههموو مانگیکه و ناوی یهکئیک له دووانزه مانگهکهی
سالیته. دووهم قوناعی عیرفانی فلهسهفهی زهرهتوشتراوی پیغمبهره. لهپاش ()
ئهشا) دووهم وزه بههیزه له پانتایی گااوهکانی زهرهتوشتراوا جیگای گرتوو.

١٣٦: (مهیبیو) به من، بو من، بهرو من. له راناوی (١٣٦) ئهزیم،
واتا (من) وهرگیراوه.

وسد د (داقوی) پښده، ببهخشه. لهچاوگی وشه ی **وسد** (دا) پښدان، بهخشین، وهرگیراوه.

دس د (نه هقاو) دوو جیهان. بۆ تاك **دس** (نه هو) جیهان، جیهانی هستی.
ددم د (دم دد س) : (نه ستفه ته سچا) جیهانی خاکی که جهسته ی مروقی
لښیکهاتووه.

س د د م س (هیهتچا) ههروه ها، ئامرازی په یوه نډیبه، وهکو **س د** (یه) که. ئامرازی گرځدان و بهیه که وه بهستنه.

د { د س } : (مهنهنگهؤ) نه نډیسه، جیهانی مینوی که ئاوه ز، خهرد، عهقل و رهوان (وزه ی گهرمی) و رۆح (وزه ی بهرق) و فرمه هه ده گرځته خو ی. بۆ تاك به کار دیت. به لام بۆ گشتانندن ده بیته (**د { د س }**) مهنه. واتا نه نډیسه. بۆ کوی گشتیبه.

د د د م س (ئایه پتا) بهخششیک، سو دیک، پاداشتیك. بۆ تاكه. به لام بۆ گشتانندن ده بیته (**د د د م س**) ئایه پته. واتا پاداشت، سوود.

د س د س (نه شات ههچا) له پرووی راستی سیستمی بوونه وه. به پی راستی رهوت و ریتمی بوون. بۆ تاك به کار هاتووه. گشتیندراو ده بیته
د س د (نه شا، راستی رهوت و ریتمی بوون. **س د س** ههچا، له پرووی، به پی، له.

س د د (یایش)، بهوانه، له ریگیه وه. بۆ تاك به کار هاتووه.

(د م س) : (ره پنتو) یاران، یاوهران، پشتیوانیان، هاوړیان، برادران، هاو ببران. بۆ کو و گشت به کار هاتووه. (**د م**) رهپ (هاو یاری کردن، یاوهری کردن، هاوړینی کردن. (**د م د**) (ره پنت) هاوړی، یار، یاوهر، برادر، هاو بپر، هاوسهنگه ر. (**د م د**) (ره پهنه) نهو کهسه ی هاوړی نییه، یار و یاوهری نییه. وشه ی (**د م د**) (ره بن) ی کوردی لهم وشه یه وه هاتووه که

بەكەسنىك دەوترىت ھىشتا ھاوسەرگىرىي نەكردووه و ھىشتا كەسنىك نەبووھتە ھاورى و يار و ياوھرى ژيانى.

وسدوۋى: (دەيدىت) بەدىيھىنە، پىشكەش بىكە، بەدە. بۆ كەسى تاكى سىيەم بەكار ھاتووه. **وسدو** (دەد) ئەيدا، دەيدات، بەدىيھىنەھىنيت، پىشكەشى دەكات. فرمانى رانەبردووى ئىستايە. (**وسد**) دا. واتا : پىدەر، بەدىيھىنەر، پىشكەشكەر. لەكۆتايى وشەي **وسدى** (مەز) ى مەزنى ئەھورامەزدا ھاتووه كە لىرەدا بۆ دانا و بەدىيھىنەرىش بەكار ھاتوون.

سسدوۋى: (خواترى) شادى، شادمانى. بۆ تاك بەكار ھاتووه. بەلام بۆ كۆ و گشتاندىن دەبىتە (**سسدوۋى**) خواترە: شادى، شادمانى.

زاتى نامى . دىۋان نامى :

۰۳۴ .	۰۳۵ .	۰۳۶ .	۰۳۷ .
يىڭ	ئەشاشا	قاۋ	ئەشاشا
كە	ئەشاشا	بۇ ئۆيۈ	سروودىگەلىك ئەلئىم
۰۳۸ .	۰۳۹ .	۰۴۰ .	۰۴۱ .
مەنەسچا	قوھۇ	ئەپەسور قىم	نەپەسور قىم
ۋ ئەندىشەى	چاك	نەوتراۋە	نەوتراۋە
۰۴۲ .	۰۴۳ .	۰۴۴ .	۰۴۵ .
مەزدامچا	خىشەئىمچا	ئەھورىم	ئەھورىم
بۇ مەزدا	توانامەندى	ئەھورا	ئەھورا
۰۴۶ .	۰۴۷ .	۰۴۸ .	۰۴۹ .
يەيىبىۋ	خىشەئىمچا	ئەغزەۋنقەمنىم	ئەغزەۋنقەمنىم
بۇ ئەۋەى	توانامەندى	بىپايان، ھەمىشەگى	بىپايان، ھەمىشەگى
۰۵۰ .	۰۵۱ .	۰۵۲ .	۰۵۳ .
قەر دەھىتى	بەرز ئەينىر خىننىت	ئارمەيتىش	ئارمەيتىش
بەرز ئەينىر خىننىت	بەرز ئەينىر خىننىت	مىھەر ۋ ۋەفادارى	مىھەر ۋ ۋەفادارى
۰۵۴ .	۰۵۵ .	۰۵۶ .	۰۵۷ .
ئامۇى	رەفىزىراى	زەقىنگ	جەسەتا
بەر ۋە من	بۇ پىشتىۋانى	بۇ خواستەكانمان	ۋەرە

واژه نهوئستاییهکان و ماناکانیان:

۱۳۰: (یئ) که. بۆ گشتیه. بهلام بۆ تاکی نیرینه دهبیته ۱۳۰ (یه) کامه.

۱۳۱: (فاو) ئیوه. بۆ کویه. بهلام بۆ تاکی دهبیته ۱۳۱ (تقیم) تو.

۱۳۲: (ئەشا) راستیی رهوت و ریتمی ئورگانیی ژیان و گیتی و بوون، سیستهمی بوون و ژیان. کویه و گشتیه. بهلام بۆ تاکی دهبیته ۱۳۲ ئەشه. راستی، کهتوار، واقع.

۱۳۳: (و فیانی) سروودگهلیکتان بۆ ئەلیم، کۆمهلیک سروود دهبیترم. فرمانه بۆ گشتی و کویه و له حالهتی وتنیدایه. بهلام بۆ کسی یهکهمی تاکی دهبیته
۱۳۴: (و فییه- قهف) (و فییه: سروود، شیعر. قهف: وتن، پهیف) سروود وتن، دروود وتن، ستایش کردن، پیداههاندان. بهداخهوه تهواوی ئەوانهی نهوئستایان وهرگیراوه کهوتونهته ههلهیهکی زۆر گهورهوه و وشهی
۱۳۵: (گاڤا) یان به ههله به (سروود) وهرگیراوه که بهمانای (گوتهگهل دیت) (گاڤ) واتا گوته و (ئاو) ئامرازیکه بۆ کۆ بهکار دیت کهبهسهر یهکهوه دهبیته (گوتهگهل). لهبهرامبهردا سروود یان شیعر برینتییه له وشهی (و فییه).

۱۳۶: (مهنهسچا- قوهو) (مهنهسچا: واتا چاک. قوهو: واتا ئەندیشه. بهسهر یهکهوه (ئەندیشهی چاک) بۆ گشت بهکار هاتوه. بهلام بۆ تاکی
۱۳۷: (مهنه) ئەندیشهی یهک کس. وشهی مهندی کوردی لیرهوه سهرچاوهی وهرگرتوه. (قوهو) چاک.

۱۳۸: (ئەپههورقیم) یهکهم جاره و نهوتراره، ههرگیز نهوتراره، پیش ئەمه نهوتراره، پیشتر نهوتراره، بپیشینهیه، بیسههتایه. سهههتای وتنیتی. وشهیهکی لیکدراوه و له دوو بهش پیک دیت. (ئە) ئامزای نهفیکردنه و لهپیش وشهدا دیت. وهک له وشه (ئەستر، کهدووايه بهپیی گۆرانی زمان - ئە- بووه به - ه- و وشهکه له ئە، که بۆ نهفیکردنه و - سههتر- واتا زابین. کهبهیهکهوه

دەبىتتە - نەزۆك - واتا ھەرگىز نازى). **دەلىلى** (پەھورقپە) يەكەم جارە،
سەرەتاپە.

دەلىلى (مەزدامچا - ئەھورىم) ئەھورامەداش.
ھەرودەھا بۇ ئەھورامەزداش. بۇ تاك و بۇ ديارىكىردن ھاتوۋە.

دەلىلى (يەيىبىۋ) بۇ ئەوان كە. بۇ گشتاندنە. بەلام بۇ تاك دەبىتتە
دەلىلى (يە) كى، كامە، كاميان.

دەلىلى (خىشەئرىمچا) بۇ خىشەئرا: وزەى توانامەندىي. سىيەم
وزەى ئەمىشاسپەنتا، گيانە نەمرەكانە. وزەى سازندە و بنيادنەر و درووستكەرى
توانايە. بۇ گشتاندن و كۆيە. بەلام، بۇ تاك دەبىتتە **دەلىلى** (خىشەئرا)
ھىز، توانا، فەرمانرەوايى، خودپادشايى. بەسەرخودا زالبوون.

دەلىلى (ئەغزەونقەنمىم) بىپايان. بىكۆتايى، ھەمىشەگى. بۇ
گشتىكىردن و كۆيە. بەلام بۇ تاك دەبىتتە **دەلىلى** (ئەغزەونقەمنە)
كۆتايى نايەت، كەم ناكات، ھەمىشەيە، تەواو نايىت.

دەلىلى (قەرىدەيتى) بەرز ئەپىرخىننىت. لە چاۋگى فرمانى
رابدوۋى سادە **دەلىلى** (قەرد) نرخاندن، نرخان، وەرگىراۋە.

دەلىلى (ئارمەيتىش) مېھر و پەيماندارى، رىز و خوشەويستى،
خوبەدەستەۋەدان بە كەتوار و راستى (واقىعى ئەشا كە رەوت و رىتمى بوون و
ژيان و گىتتىيە) ھۆشمەندىي واقىعانە. پەسەندكىردنى ھۆشمەندى. لەدوو وشە
پىكەتوۋە، **دەلىلى** (ئارە) دەرىپ. **دەلىلى** (مەيتى) ھۆش، ئەندىشە،
جىھانبىنى، زانىارى و زانست. (ئارمەيتى) چوارەمىن وزەى ئەمىشاسپەنداكان)
گيانە نەمرەكانە. ئەو وزەيەيە كە ھۆكارى جىھانبىنى بەيەكۋە گرئيدان و پەيماندان
و بەيەكۋە بەستەن و خوشەويستىيە.

دەلىلى (ئامۆى) بەرەو من، بۆلاى من، بەرەو روۋى من. **دەلىلى** بەتەنھا واتە
نزيك، بۆلاى، بەرەولاي. **دەلىلى** بۇ من، بە من. رەگى وشەكە راناۋە دەبىتتە
دەلىلى (ئەزىم) من.

۱) ۱۹۹۱ (س): (رهفیزرای) بۆ پشٹیوانی، بۆ ھاوکاری، بۆ ھاوکاری. بۆ تاك
۱) ۱۹۹۱ (رهپ) مهرمهتیدان. چاوگی وشهکه ۱) ۱۹۹۱ (رهفیزره) یارمهتی،
ھاوکاری، دهستگیرویی.

۱) ۱۹۹۱ (زهفینگ) بۆ خواستی نئمه. بۆ گشتی و کویه. بهلام بۆ تاك
دهبیته ۱) ۱۹۹۱ (زهقه) خوازیار.

۱) ۱۹۹۱ (جهسنا) وهره. بۆ کھی دووهمی تاك بهکار هاتووه.
۱) ۱۹۹۱ (جهسه) ئاماده. له ریشهی ۱) ۱۹۹۱ (گهم) ه.

لړلې لاسون.

لړلې لاسون:

برگه‌ی

چوارهم

۰۴۳

۰۶۴ { لړلې لاسون }

۰۴۶

۰۴۷ { لړلې لاسون }

یئ

ورقانیم

مین

گهیری

که

رہوانم

(پیش و شہیہ)

وتہی

۰۴۸ { لړلې لاسون }

۰۶۵ { لړلې لاسون }

۰۴۹ { لړلې لاسون }

۰۵۰ { لړلې لاسون }

قوہو

دہدی

ہنرا

مہنہ‌گہا

چاک

نہسپیرم

سہر اسہر

نہندیشہ

۰۴۹ { لړلې لاسون }

۰۵۱ { لړلې لاسون }

نہشیشچا

شہو شہنام

پاداشت

کارو کردہوہ

۰۵۰ { لړلې لاسون }

۰۵۲ { لړلې لاسون }

۰۵۳ { لړلې لاسون }

قیدوش

مہزداو

نہہورہہیا

بہناگام

مہزدا

نہہورا

۰۵۱ { لړلې لاسون }

۰۵۴ { لړلې لاسون }

۰۵۵ { لړلې لاسون }

یہفت

یسای

تہقاچا

تاکاتیک

ہیزم ہیہ

توانام ہیہ

۰۵۲ { لړلې لاسون }

۰۵۶ { لړلې لاسون }

۰۵۷ { لړلې لاسون }

۰۵۸ { لړلې لاسون }

نہفت

خسای

نہشہہیا

ہر نہندازہیہک لہدیدہمدایہ

لہنارہزووی

نہشا

دهقى گاتاو هكه به سهر يه كه وه به نوسيني ديند ه پيره و به زماني نهويستايي:

و به سهر يه كه وه به نوسيني ديند ه پيره و به زماني نهويستايي:
 و به سهر يه كه وه به نوسيني ديند ه پيره و به زماني نهويستايي:
 و به سهر يه كه وه به نوسيني ديند ه پيره و به زماني نهويستايي:
 و به سهر يه كه وه به نوسيني ديند ه پيره و به زماني نهويستايي:
 و به سهر يه كه وه به نوسيني ديند ه پيره و به زماني نهويستايي:
 و به سهر يه كه وه به نوسيني ديند ه پيره و به زماني نهويستايي:

دهقى و هرگيردراوى گاتاو هكه به سهر يه كه وه:

من كه رهوانم به هاو كاري قه هومن (نهنديشه ي چاك) به سهر تاسهر گوته كانم
 سپاردوه. بنگومان، له پاداشتي نه هورامه زدا به ناكام. بويه تا نهوكاته ي هيز و
 وزه ي توانايم ههيه، تا نهوپهري نه ندازه له ديده مدا، نار ه زوى گهيشتن به نهشا)
 راستى و رهوتى ژيان و بوون) ده كه م.

واژه ئه‌وئستاییه‌کان و ماناکانیان:

۳۳: (یئ) که. بۆ تاکی ئیرینه ده‌بیتته ۳۳ (یه) که، کی.

۳۳: (ورفانیم) ره‌وانم. ۳۳ (ورفهن) ره‌وان.

۳۳: (مین) له‌پیش وشهدا دیت که ده‌یکاته حاله‌تی ئه‌نجامدانیه‌وه و تاییه‌ته به وشه‌ی ۳۳ (ده‌دی) دان. سپاردن. ۳۳ (رانوی لکاو به بۆ که‌سی یه‌که‌می تاکه و له رانوی ۳۳ وهرگیراوه. ئیستا له‌کور دیدا بووه به (من).

۳۳: (گه‌یری) وته‌کانم، ئه‌وه‌ی که‌وتومه یان ده‌یانلیم. بۆ تاک ده‌بیتته ۳۳ (گهر) وته. لیره‌دا مه‌به‌ستی له ۳۳ (گئاو) هکانی خویه‌تی که‌به‌مانای (گوته‌گهل، گوته‌کان) دیت. زوریک له وهرگیران به‌هه‌له ئهم وشه‌یه‌شیان به (سروود، شیعر) وهرگیراوه بۆیه مانای ته‌واوی بره‌گه‌که‌ی گۆریوه.

۳۳: (ده‌دی) سپاردن، دان. پیدان. ره‌گی وشه‌که ۳۳ (دا) دان، سپارد. ههر دوو وشه‌ی لیک‌دراوی ۳۳- (میندا) به‌مانای (دلپیدان، هوش و دل به‌شتیک به‌هیت) دیت. لیره‌دا مه‌به‌ستی ئه‌وه‌یه که‌به‌ته‌واوی ره‌وان و هه‌ستی خوی به‌و گوتانه سپاردوه که پیشکه‌شی کردوون به ئه‌هورامه‌زدا و مرو‌فگه‌لی سهر زه‌وی. به‌شیکردنه‌وه‌یه‌کیتر ئه‌وه‌یه که ته‌واوی ره‌وان و هوشی خوی تیکه‌ل به‌و گوتانه کردوون له‌ناو هه‌ست و ئاوه‌ز و ره‌وانیه‌وه ده‌رچوون.

۳۳: (قوه‌و) چاک.

۳۳: (هه‌ئرا) یه‌کسه‌ره، سه‌راسه‌ر، به‌ته‌واوی، هه‌ر هه‌مووی، گشتیان.

۳۳: (مه‌نه‌نگه‌ها) ئه‌ندیشه، قولایی هه‌ست و ناخ، مه‌نگی. ده‌نگی (نگ) ئه‌و ده‌نگه‌یه که‌له قورگه‌وه دیت به‌لام به‌پیتی عه‌ره‌بی نانوسریت و تاکو ئیستا وشه‌ی (مه‌نگ) ی کوردی که‌ئهم وشه‌یه ده‌کات و هکو خوی ماوه‌ته‌وه و بریتیه له قولایی ناخ، ئه‌ندیشه.

د پښتانه پاداشت و، بههره و، بهخشیش و. بۆ تاك د پښتانه (ئەشیشچا) پاداشت و، بههره، پاداشت.

د پښتانه (چا) نامرزی بهیهکهوه بهستی (و). بۆ (وه) دهبیته د پښتانه.

د پښتانه د پښتانه (شیهوئهنه نام) کار و کردهوکان. گشتیه و بۆ کویه. بۆ تاك د پښتانه د پښتانه (شیهوئهنه) کار، کردهوه، کردار، کوشش.

د پښتانه (قیدوش) بهئاگا، ئاگادار، کهسیک که ئاگادار بیت و پینزانیته. بۆ تاك بهکار هاتووه.

د پښتانه (مزد او) مهزدا (گشتیه)

د پښتانه (ئهوره هیا) ئهورا (گشتیه)

د پښتانه (یهفت) تا ئهو ئهنذازهیهی، تا ئهو کاتهی. د پښتانه (یهفتند) هر ئهنذازهیهک، هر کاتیک.

د پښتانه (یسای) وزه ی ههیه، وزه ی جولهرکردن و ژیانم ههیه. د پښتانه (یس) جولهی ژیان، وزه ی ژیانکردن.

د پښتانه (تهقاچا) تواناییم ههیه. توانام ههیه. توانادارم. بۆ کهسی یهکهمی تاکه. له چاوگی د پښتانه (تهف) و د پښتانه (تو) و اتا (توانا) وه وهرگیراوه.

د پښتانه (ئهفت) بهئهنذازهی. بهو ئهنذازهیهی.

د پښتانه (خسای) له دیدهمدا ههیه، بهپیی دیدگاگانم که فیریان بووم، بهپیی بهدوواداچوونهکانم که فیریان بووم. بۆ کهسی یهکهم بهکار هاتووه. له رهگی

وشه ی د پښتانه (خسا) بههویهوه فیربو بهپیی ئاره زووی، بۆ یهکالا کردنهوه، بۆ یهکلایی بوونهوه، بۆ بهدهستخستنی. بۆ گشت بهکار هاتووه بهلام بۆ تاك دهبیته

د پښتانه (ئهیشه) یهکلایی بوونهوه. بهئاره زو وکردن. له رهگی وشه ی د پښتانه (یش) یهکلابوونهوه، بهدهستخستن. وهرگیراوه.

د پښتانه دودونه: (نښه هيا) بڼه نښا، راستي و پرهوتي ژيان و گيتي و بوون
به گشتي). سيستمې ژيان و بوونه و يه كه م وزه ي نهميشاسپهنتا (گيانه نهره كان)

راڻو لاسو.

برگهه

له آڻو لاسو:

پنجهه

لاسو لاسو.

نہشا

وسو.

کھت

ول کلاسو.

ثوا

وسو لاسو لاسو.

دهر یسانئ

نہشا

چ کاتیک (کھی)

له ریگای تووه

ده بیبیم، پیی ده گهم

سو لاسو لاسو.

مهنه سچا

واڻو لاسو.

قوهو

واسو لاسو لاسو.

قهدیمنو

نهنديشهه

چاک

به ده ست دینم

سو لاسو لاسو.

گاتومچا

لاسو لاسو.

نهورای

له ریگای

نهورا

ده لاسو لاسو.

سیفیشتهه

ده لاسو لاسو.

سروهوشیم

سو لاسو لاسو.

مزدای

به هیزترین

سروشی

مزددا

لاسو.

سو لاسو لاسو.

سو لاسو لاسو.

نہنا

مانترا

مهنیشتیم

به

په یامی مینوی

مهننترین

واسو لاسو لاسو.

قاورویمهیدی

سو لاسو لاسو.

خره فسترا

سو لاسو لاسو.

هیزقا

ریبه رایتهه بکهه (ناراسته بکهه) زیانکاران، گومرایان

به زمان، به قسه

واژه نئوئستاییه‌کان و ماناکانیان:

د سځ سځ: (نئشا) راستی سیستهمی ههستی بوون. یه‌که‌م گهوهر و وزه‌ی نئمیشاسپه‌نتا (گیانه نهمره‌کانه) بو گشتییه و بو تاک ده‌بیته د سځ سځ (نئشه).

د سځ سځ: (کت) که‌ی، چ کاتیک. بو ئیستا ده‌بیته د سځ سځ (که) که.

د سځ سځ: (ثوا) له‌ریگه‌ی تووه، به‌بونه‌ی تووه، به‌تووه. له رانوی د سځ سځ (تووم) تو و د سځ سځ (ثوه) تو، وهرگیراوه که ره‌گی وشه‌که بریتییه له د سځ سځ (تقیم) تو.

د سځ سځ د سځ سځ: (دهریسائی) خواستی دیتنیمه. ده‌خوازم بیبیم. له وشه‌ی د سځ سځ (دهریس) بین هوه وهرگیراوه.

د سځ سځ د سځ سځ: (مهنه‌سچا) به نئندیشه‌وه، به هوشمهنده‌وه.

د سځ سځ سځ: (قوهو) باش، خاس، چاک. گشتییه و بو تاک ده‌بیته د سځ سځ (قوهو) خاس، چاک، باش.

د سځ سځ سځ د سځ سځ: (قهیدیمئو) به‌ده‌ستیدینم. بو تاکی نیرینه ده‌بیته د سځ سځ د سځ سځ (قهیدیمنه) به‌ده‌ستیده‌هینم. له‌ره‌گی وشه‌ی د سځ سځ (قید) به‌ده‌سته‌ینان، په‌یدا کردن، چنگ‌خستن.

د سځ سځ سځ د سځ سځ: (گاتومچا) لهو ریگایه‌وه، له‌ورییه‌وه. له وشه‌ی د سځ سځ (گاتو) واتا ریگا، ری، وهرگیراوه.

د سځ سځ د سځ: (نئهورای) به‌ره‌وه نئهورا، نئهورایی.

د سځ سځ د سځ د سځ: (سیفیشتای) به‌هیزترین، به‌تواناترین. بو تاک ده‌بیته د سځ سځ د سځ د سځ (سیفیشته) به‌هیزترینه، تواناترینه. له‌ره‌گی وشه‌ی د سځ سځ (سوره) هیز، توانا، وهرگیراوه.

د سځ سځ د سځ سځ: (سره‌وشیم) سروش (وه‌ی). بو تاک ده‌بیته د سځ سځ د سځ (سره‌وشه) سروشی مینویی خودا.

د) سد: (ئەنا) به ، ئەوانه. بۆ تاك دەبێتە د) د (ئەنه) بهوه، بهئەوه.

و) سول: (مانئرا) پهيامی مینۆیی. بۆ گشتی بهکار هاتوو و ئەم وشەیه هیشتا لەناو زمانی کوردیدا ماوه. بۆ تاك دەبێتە و) سول: (مانئره) پهيامی مینۆیی.

و) سول: (مهزیشتم) مهزنترین، گهورهترین، زه به لاحتترین. بۆ تاکی دهبێتە و) سول: (مهزیشته) مهزنترینیان، گهورهترینیان، زه به لاحتترینیان. له رهگی وشه ی و) سول: (مهز) مهزن، گهوره، زه به لاحت، وهرگیراوه.

و) سد: (قاورۆیمهیدی) هیدایهت بکهه، ریبهرایهتی بکهه، ئاراسته بکهه. بۆ کەسی یهکهمی تاکه. له رهگی وشه ی و) سد: (قهر) وهرچهرخاندن، گرپیدان، جولاندن به رهو، ئاراستهکردن، وهرگیراوه. بۆ کەسی تاك دهبێتە و) سد: (قاوره) ئەچهرخینم، ئاراستهدهکهه، ریبهرایهتی دهکهه.

و) سد: (خرهفسترا) گومرایان، زیانمهندان، ئەوانه ی زیان به کومه لگه دهگهیهنن. گشتییه و بۆ کۆیه. به لام بۆ تاك دهبێتە و) سد: (خرهفستره) گومرا، زیانبهخش. ستهمبهخش، درنده.

و) سد: (هیزقا) بهزمان، بهقسه، له پریگه ی زمانه وه، له پریگه ی قسه کردنه وه. گشتییه و بۆ کۆیه به لام بۆ تاك دهبێتە و) سد: (هیزو) بهزمان، بهقسه.

راڻو سڙو.

سڙو سڙو سڙو:

برگهي

شاهشاهم

واڙو سڙو.

سڙو سڙو.

سڙو سڙو سڙو سڙو.

قو هو

گهيدي

مهنهنگها

بهپاڪي

وهره

نهنديشه

وسڙو سڙو.

سڙو سڙو سڙو.

وسڙو.

وسڙو سڙو سڙو سڙو.

دايدي

نئشا

داو

دهريگايو

بماندهري، ببهخشه

نئشا

ههريزان

نهمريتي، جاويدانهگي

سڙو سڙو سڙو سڙو.

سڙو.

سڙو سڙو سڙو.

سڙو سڙو سڙو.

يريشقايش

تو

وخدايش

مهزدا

نئشڪرا، بههادر

نئستا، ههنوڪه

بهپهيامي

مهزدا

سڙو سڙو سڙو سڙو سڙو.

سڙو سڙو سڙو سڙو سڙو.

سڙو سڙو سڙو سڙو.

زهرهئوشتراي

نئوچونگهفت

رهفينو

بهزهردهشت و ياراني

وزه، هيز

پشتيواني، هاوڪاري

سڙو سڙو سڙو سڙو سڙو.

سڙو سڙو سڙو.

نئهمهپيپاچا

نئهورا

بو نئمه (ياران و هاوريڪاني زهردهشت)

نئهورا

سڙو سڙو سڙو سڙو سڙو.

سڙو سڙو سڙو سڙو.

سڙو سڙو سڙو سڙو سڙو.

يا دهپيشفتهتو

دهقهيشاو

تهورقهياما

ههتاڪو

دوژمنان

دوژمنايهتي

ڪوتايي پيئينم، شڪست پيئينم

دهقى گاتاو هكه به سهر يه كه وه به نوسيني دينده پيره و به زمانى نهويستايى:

و نى سى . م د د و پ . م د د و س . م د د و س .
 و س د و پ . م د د و س . و س د و س . م د د و س .
 م د د و س . م د د و س . م د د و س . م د د و س .
 م د د و س . م د د و س . م د د و س . م د د و س .
 م د د و س . م د د و س . م د د و س . م د د و س .

دهقى وه رگيردراوى گاتاو هكه به سهر يه كه وه:

وهرن نئشا (راستى و ريتى ژيان و بوون) و قه هومهن (نئنديشه ي چاك) ،
 بهئاسانى نهمر يتيمان پييه خشه . ئيستا ، به پيامى به هادار و ئاشكراى خوت مهزدا
 نهورا ، به زردهشت و يارانى ، هيز به خشه . تاكو بهو پشتيوانى و هاوكارييه ،
 دوژ منايه تى دوژ منان كو تايى پييه نيم .

واژه نهوئستاييهکان و ماناکانيان:

۱) ۳۳۳: (فوهو) چاک، پاک، خاس.

۲) ۳۳۳: (گهيدئ) وهره. بو کهسی دووهم دهبيت ۳۳۳ (گهم) هاتن.

۳) ۳۳۳: (مهنهنگها) نهنديشه. بههردوو وشه
۱) ۳۳۳: (فوهو مهنهنگها) دهبيت نهنديشه چاک و دووهم
ئيزهدي پيرو ز و گهوهری نهيميشاسپهنتا (گیانه نهمرهکان) ه.

۴) ۳۳۳: (دايدئ) بهئاسانی بيده، بيهخشه، بيده، پييده. لههگی وشه ۳۳۳)
(دا) پيدان، بهخشين وهرگير اوه.

۵) ۳۳۳: (ئەشا) ئەشا، راستی و رهوت و پریمی ژيان و بوون و گیتی.

۶) ۳۳۳: (داو) بهئاسانی پيدان، بهئاسانی بهخشين. ۳۳۳ (داو) شاباش،
بهخشيش، شتيك كه بهيه کي کيتري ببهخشيت. لههگی وشه ۳۳۳ (دا) دان،
پيدان، پييهخشين وهرگير اوه.

۷) ۳۳۳: (دهريگايو) نهمریتی، جاويدانهگی، پايداری، بيکو تايی،
بنپايانی، دريژبوونهوه و مانهوهی زور. بو تاک دهبيت ۳۳۳ (دهريگايو)
دهريگايو) نهمر، جاويدان، بنپايان، بيکو تا.

۸) ۳۳۳: (يريشقايش) ئاشکرا، نمرزشمهند، بههادار، کراوه، والا. بو
تاک دهبيت ۳۳۳ (يريشقه) راستهقينهی والا، ئاشکرای بههادار.

۹) ۳۳۳: (تو) دوو مانای ههيه: ۱- تو ۲- ئیستا، ههنوکه. له وشه ۳۳۳ (تقيم)
تو، وهرگير اوه. ئەم وشهيه (تو) لهکورديدا ههتا ئیستا هيچ گورانیکی بهسهر
نههاتوو و وهك خوی ماوهتهوه.

۱۰) ۳۳۳: (وخذایش) بهگوتاری، بهپهيامی. بو تاک دهبيت

۱۱) ۳۳۳: (وخذه) وته، وتار، پهيام.

۱۲) ۳۳۳: (مهزدا) مهزدا، گهوره و بهخشنده.

سدر (سدر) (سدر): (زهره ثوسترای) به زهردهشت و ، بۆ زهردهشت
و. بۆ گشتی و کۆیه. بۆ تاك ده بیته سدر (سدر) (سدر)
زهره ثوستره) زهردهشت.

سدر (سدر) (سدر): (ئهو جۆنگه قهت) وزهدار، به هیز. گشتیه به لام بۆ تاك
ده بیته سدر (سدر) (سدر) (ئهو جۆنگه قهنت) به هیز، بهوزه.

سدر (سدر): (ره فینۆ) هاوکاری، پشتیوانی. گشتیه به لام بۆ تاك
ده بیته سدر (سدر) (ره فینهه) پشتیوانی، هاوکاری.

سدر (سدر) (سدر): (ئهمه بیجا) بۆ ئیمه، به ئیمه. له
راناوی سدر (سدر) (قهیم) ئیمه، وه رگیراوه. بۆ راناوی من، ده بیته
سدر (سدر) (ئه زیم) واتا من، ئه ز. تاكو ئیستا (ئه ز) هیشتا له زمانی
کور دیدا وه کو خۆی ماوه.

سدر (سدر): (ئه هورا) ئه هورا.

سدر: (یا) که، تاكو، تاوه کو، هه تاوه کو، تائه وهی.

سدر (سدر) (سدر): (ده بییشه تو) دوزمنان. بۆ کو و گشتی به کار
هاتوو به لام بۆ تاك ده بیته سدر (سدر) (ده بییشه نت)
دوزمن.

سدر (سدر) (سدر): (ده قهیشاو) دوزمنایه تی. بۆ گشتی به کار
هاتوو به لام بۆ تاك ده بیته سدر (سدر) (ده قهیشهه)
دوزمن، نه یار، زیانگه یه نه ر، ئازارده ر.

مەداۋىيە (دەرىجىسى) : (تەورقەياما) كۆتايىيان پېيھېنم. شكستيان
پېيھېنم. بۇ گىشتى و كۆيە. بەلام، بۇ تاك دەبىتە
مەداۋىيە (دەرىجىسى) (تەورقەياتەر) كۆتايى پېيھېنان، شكست
پېيھېنان.

راڻو سڙو.

سڙو سڙو سڙو:

برگهي

هفتهم

وسروپو.

سڙو سڙو.

سڙو سڙو.

سڙو سڙو.

دايدئ

ئەشا

تاتم

ئەشيم

ئاسان بده، بيهخشه

ئەشا

ئەوانه

بەش، شياو

واڻو سڙو.

سڙو سڙو سڙو.

سڙو سڙو سڙو.

قەنگهپوش

ئايهپتا

مەنەنگهۆ

چاكي

پادااشت، سوود

ئەنديشەي

وسروپو.

سڙو

سڙو سڙو سڙو.

دايدئ

تو

ئارمەيتي

ببەخشه، هەرزان بده

تو، ئەوہي، هەنوکه

ئارمەيتي

واڻو سڙو سڙو سڙو.

سڙو سڙو سڙو.

سڙو سڙو سڙو سڙو.

قیشتاسپاي

يشيم

مەيبياچا

قیشتاسەپ

لەشي بەهيز

بۆ من و

وسروپو سڙو.

سڙو سڙو.

سڙو سڙو سڙو سڙو.

داوستو

مەزدا

خشەياچا

هەنوکه، ببەخشه

مەزدا

فرمان بده

وسروپو.

سڙو سڙو سڙو.

سڙو سڙو سڙو.

سڙو سڙو سڙو.

يا

قئ

مانثرا

سريقتيم

راداو

که

خوت

پهيامي ئيزهدي

تیبگهين، ببیستين

خواست

دهقی گاتاو هکه بهسهه یهکوه به نویسی دینده پیره و به زمانی نهویستیایی:

وسدروپ. مد یخ سد. م یخ سد. مد یخ سد.
وا مد یخ سد. مد یخ سد. مد یخ سد. مد یخ سد.
وسدروپ. م یخ سد. م یخ سد. مد یخ سد.
وا مد یخ سد. مد یخ سد. مد یخ سد. مد یخ سد.
وسدروپ. م یخ سد. م یخ سد. مد یخ سد.
وسدروپ. م یخ سد. م یخ سد. مد یخ سد.
وسدروپ. م یخ سد. م یخ سد. مد یخ سد.

دهقی وهه گیر دراوی گاتاو هکه بهسهه یهکوه:

ئهی ئەشاه، ئەوبه شهی بو چاک ئەندیشان بهسووده، ئاسان بده. ئەی ئارمهیتی، به من و فیشتاسپ لهشی بههیز بهخشه. ئەی مهزدا، ههنوکه خواستی ئیمه بهدیبهینه له بیستی فرمان و پهیامی مهینهوی خۆت.

واژه نهوئستاییه‌کان و ماناکانیان:

وسدروپ: (دایدی) به‌هه‌رزان بده، به‌ئاسانی بده، ببه‌خشه. لهره‌گی فرمانی
وسد (دا) پیدان، دان، وهرگیراوه.

سدلخسد: (ئه‌شا) ئه‌شا، راستی، گشتییه. بو تاک ده‌بیته سدلخسد (ئه‌شه) راست.

سدلخسد: (تاتم) زور جار ئه‌مه به (تان) ده‌خوئندریته‌وه که ئامرازی په‌یوه‌ندییه
بو کوکوردنه‌وه و له کوردیدا له‌پاش وشه‌وه دیت و دیار و ناسراوه. وهک لی‌ره‌دا
هاتووه که مه‌به‌ستی له وشه‌ی (سدلخسد) ئه‌شیمه که‌به‌مانای به‌ش یان به‌هره
دیت و پیی کو‌راوه‌ته‌وه و بووه به به‌هره‌که‌تان، به‌شه‌که‌تان. بو تاک ده‌ستنیشان
کراو ده‌بیته سد (ته) ئه‌وه. که‌له‌گهل تاکی وشه‌ی (سدلخسد) ئه‌شی، واتا به‌ش،
به‌هره، ده‌بیته ئه‌وه به‌شه، ئه‌وه به‌هره‌یه.

سدلخسد: (ئه‌شیم) به‌ش‌گهل، کو‌مه‌ئیک به‌ش. گشتییه و بو تاک ده‌بیته سدلخسد (ئه‌شی)
به‌ش، به‌هره.

سدلخسد: (فه‌نگه‌یوش) چاکان، خاسان.

سدردسد: (ئایه‌پتا) سود، پاداشت، شاباش. گشتییه و بو تاک ده‌بیته
سدردسد (ئایه‌پته) سوود و پاداشت.

سدلخسد: (مه‌نه‌نگه‌ۆ) ئه‌ندیشه.

سد: (تو) دوو مانای هه‌یه. یه‌که‌م: تو، راناوی که‌سی دووه‌مه. دووه: ئیستا،
هه‌نوکه. ئه‌وه‌ی که، ئه‌وه، ئه‌وه‌یان.

سدسد: (ئارمه‌یتی) چوارهم وزه‌ی ئه‌میشاسپه‌نتا (گیانه نهمره‌کانه)
وزه‌ی بال‌گرتن و فرینه به‌ره‌و به‌رزی، خو‌شه‌ویستی و زاومایه هه‌ر بو‌یه بووه‌ته
روژی ژنان. به‌یه‌که‌وه ژیانیکی ئاشتیانه‌یه و به‌بی ئه‌وه سته‌مگه‌راییی روو ده‌دات.
بالی فرین و به‌رزبوونه‌وه و بالابوونی ئه‌ندیشه‌ی چاکه. ئه‌گه‌ر ئه‌م وزه‌یه نه‌بیته
ئه‌وا خو‌شه‌ویستی به‌ره‌م نایه‌ت. نماینده‌ی خاکه و له‌شیوه‌ی سفره‌یه‌کی سپی

لهجهژن و مهراسیمهکاندا داده‌ندریت که وینایه بۆ خاکیکي پاک. خاکیش له چوارنیزه‌ده پیرۆزه‌کهیه که (خاک، ئاو، هه‌وا، خۆر) ن.

وایه ٧٧٧ ٧٧٧ ٧٧٧: (فیشته‌سپای) بۆ فیشته‌سپا و. ناوه و خۆی بریتیبه له وایه ٧٧٧ ٧٧٧ ٧٧٧ (فیشته‌سپه). ناوی ئەو پادشایه بووه که له ناوچه‌ی هه‌ورامانی ئیستا له قه‌لا و شاری به‌لخ و ناوچه‌کانی فەرمان‌روایی کردووه و زهره‌تۆشتر، که له رهی له نزیک مه‌بادی ئیستا موغه‌کان، به‌هۆی بلاوکردنه‌وه‌ی ئاینه نوئییه‌که‌یه‌وه شار به‌دەریان کرد ئەو، هاوړی له‌گه‌ل (میدیوماهی ئاموزایدا پروویان کرده ئەو ولاته و له‌وی گیرسانه‌وه و ئاینه‌که‌ی خۆی بلاو کرده‌وه و هه‌ر فیشته‌سپه‌ش بوو باوه‌شی بۆ کرده‌وه و چووه سه‌ر ئاینه‌که‌ی.

٧٧٧ ٧٧٧ ٧٧٧: (یشیم) له‌شی به‌هیز و، جهسته‌ی به‌توانا و، گشتیبه و بۆ تاك ده‌بیته ٧٧٧ ٧٧٧ ٧٧٧ (یش، یش) له‌شی به‌هیز، له‌شی به‌توانا، خواست، ئاره‌زو، هیز.

٧٧٧ ٧٧٧ ٧٧٧: (مه‌بییاچا) بۆ من و، بۆ من و بۆ. بۆ دوو کهس به‌کار هاتووه به‌لام بۆ تاك ده‌بیته ٧٧٧ ٧٧٧ (ئەزیم) ئەز، من.

٧٧٧ ٧٧٧ ٧٧٧: (داوستۆ) هه‌نوکه بده، به‌ئاسان بده، به‌ئاسان به‌خشه. له‌رگه‌ی ٧٧٧ (دا) بده، وەرگیراوه و ٧٧٧ (تو) لهم رسته‌یه‌دا ئامرازی په‌یوه‌ندیه بۆ هه‌نوکه و ئیستا به‌کار دیت.

٧٧٧ ٧٧٧ ٧٧٧: (مه‌زدا) مه‌زدا، مه‌زن و به‌خشنده، مه‌ز نه و به‌بی پاداشت ده‌مانداتی.

٧٧٧ ٧٧٧ ٧٧٧: (خشه‌یاچا) فرمان بده، بخوازه. فرمانه و بۆ کاتی گه‌توگوویه و بۆ تاکی دووهم به‌کار هاتووه. له‌رگه‌ی وشه ٧٧٧ ٧٧٧ (خشه) فرمان دان، وەرگیراوه. ٧٧٧ ٧٧٧ ٧٧٧ (خشه‌یه) فەرمان‌روا، حکومدار.

٧٧٧ ٧٧٧ ٧٧٧: (یا) له‌ریگای، لیوه‌ی. بۆ تاك ده‌بیته ٧٧٧ ٧٧٧ (یه) که.

٧٧٧ ٧٧٧ ٧٧٧: (قی) تو، خۆت. راناوی لکاوه بۆ که‌سی دووهمی تاکه.

سوسه (سد): (مانثرا) پهيامى مینویى، پهيامى نهديشهیی. نامهى مینویى،
سروش. گشتییه بهلام بو تاك دهبیته سول (مانثره) نامهى مینویى كهسیك،
پهيامى مینویى كهسیك.

د(س) (س): (سریقیم) بیستین، سرهوتی پیگیرین. گویمان لیبیت، ههستی
پیکهین.

سوسه: (راداو) خواست، خواز. گشتییه. بو تاك (سوسه) (راده)
بهخشنده، خیرخوا، چاکهکار.

۱۱۱۱۱۱۱۱

برگهی

۱۱۱۱۱۱۱۱

ههشتهم

۱۱۱۱۱۱۱۱

قههیشتیم

۱۱۱۱۱۱۱۱

ثوا

۱۱۱۱۱۱۱۱

قههیشتا

بهههشتیک

لهریگهی تووه

چاکترین، بهههشت

۱۱۱۱۱۱۱۱

ییم

۱۱۱۱۱۱۱۱

ئهشا

۱۱۱۱۱۱۱۱

قههیشتا

۱۱۱۱۱۱۱۱

ههزهوشیم

که

ئهشا

بهههشتی

هاوتا، ههماهنگ

۱۱۱۱۱۱۱۱

ئههوریم

۱۱۱۱۱۱۱۱

یاسا

۱۱۱۱۱۱۱۱

قاونوش

بوئههورا

یاسا، خواست

بهمیهرهوه

۱۱۱۱۱۱۱۱

نهروی

۱۱۱۱۱۱۱۱

فرهشهوشتراي

۱۱۱۱۱۱۱۱

مهیبیاچا

بو دلیر

فرهشهوشتراي

بو ئیمه

۱۱۱۱۱۱۱۱

یهیبیهسچا

۱۱۱۱۱۱۱۱

یت

۱۱۱۱۱۱۱۱

راونگههنگهوی

بوئهوان که، یاران

ئهوه

بیهخشی، ههزان کهیت

۱۱۱۱۱۱۱۱

بو ههموو، بو ههمیشه سهرتاسه

۱۱۱۱۱۱۱۱

چاکان، خاسان

۱۱۱۱۱۱۱۱

ئهئدیشهی

دهقى گاتاو هكه به سهر يه كه وه به نوسيني دينده پيره و به زمانى نهويستايى:

۱. ۱۰۰۰ ۱۰۰۰ ۱۰۰۰ ۱۰۰۰ ۱۰۰۰ ۱۰۰۰ ۱۰۰۰ ۱۰۰۰ ۱۰۰۰ ۱۰۰۰
۲. ۱۰۰۰ ۱۰۰۰ ۱۰۰۰ ۱۰۰۰ ۱۰۰۰ ۱۰۰۰ ۱۰۰۰ ۱۰۰۰ ۱۰۰۰ ۱۰۰۰
۳. ۱۰۰۰ ۱۰۰۰ ۱۰۰۰ ۱۰۰۰ ۱۰۰۰ ۱۰۰۰ ۱۰۰۰ ۱۰۰۰ ۱۰۰۰ ۱۰۰۰
۴. ۱۰۰۰ ۱۰۰۰ ۱۰۰۰ ۱۰۰۰ ۱۰۰۰ ۱۰۰۰ ۱۰۰۰ ۱۰۰۰ ۱۰۰۰ ۱۰۰۰
۵. ۱۰۰۰ ۱۰۰۰ ۱۰۰۰ ۱۰۰۰ ۱۰۰۰ ۱۰۰۰ ۱۰۰۰ ۱۰۰۰ ۱۰۰۰ ۱۰۰۰
۶. ۱۰۰۰ ۱۰۰۰ ۱۰۰۰ ۱۰۰۰ ۱۰۰۰ ۱۰۰۰ ۱۰۰۰ ۱۰۰۰ ۱۰۰۰ ۱۰۰۰

دهقى وهر گيردراوى گاتاو هكه به سهر يه كه وه:

به هشتتیک، هه ماههنگ به به ههشتى ئەشا، که لهريگهى تۆوه ئەهورا، بۆ ياران و فرەشوشترای دلیر خوازيارم. بۆ ئيمه، به مهره وه و بۆ هه ميشه ئەنديشه ي چاک بهخشه.

واژه نهوئستاییهکان و ماناکانیان:

وا لاس د ر یخ م م د : (قههیشتیم) بههشتیک. له رهگی وشه ی وا لاس د ر یخ م م د (قههیشته) بههشت، وهرگیراوه. لهزاری زمانی کوردیدا بهتاییهت زاراوهی کرمانجی خواروو (سۆرانی) پیتی (و) بهتئیپر بوونی کات بووه به (ب) دهنه رهگی وشه کوردیهکه لهم وشهیهوه وهرگیراوه و تاکو ئیستا ماوتهوه.

ول ک ل م د : (ثوا) له ریگهی توه. له رهگی وشه ی ول ک ل م د (ثوه) تو، وهرگیراوه.

وا لاس د ر یخ م م د : (قههیشتا) چاکترین، باشترین. بههشت. ئههیش هر له رهگی وا لاس د ر یخ م م د (قههیشته) بههشت وهرگیراوه که بو تاک و کو وهک یهک بهکار دههیندریت.

و س م م د : (ییم) که، که بو. له رهگی وشه ی و س م م د (یه) که، وهرگیراوه و له پیش وشهوه دیت.

د یخ م م د وا لاس د ر یخ م م د : (ئهشا قههیشتا) بههشتی ئهشا.

س د ی م د ی یخ م م د : (هزهوشیم) ههماهنگ، هاورا، تهبا، هاوئهندیشه. بو تاک دهبیته س د ی م د ی یخ م م د (هزهوشه) هاورا، ههماهنگ.

د س م م د (١) : (ئههوریم) بو ئههورا.

و س م م د د م د : (یاسا) یاسا، خوازیارم. دهخوازم. له رهگی وشه و س م م د (یا) خواست، خواز، یاس، وهرگیراوه.

وا لاس م م د (١) : (قانونوش) لهرووی میرهوه، بهمیهروهه، بهدۆستانه. وا لاس م م د (قهن) میهدار، دۆستدار، دلدار، ئارهزوودار، بهندی دل.

د (١) د : (نهرووی) نیره پیاو، دلیر، پالوان، قارهمان، دلاوهر. له رهگی وشه ی د (١) (نهر) نیر، وهرگیراوه. که تاکو ئیستا (نیر) وهک خوی له زمانی کوردیدا ماوه. نیر، بهزوری به کهسی ئازا و قارهمان و بهجهرگ و پالوان و تراوه.

١٤) ١٤ ١٤ ١٤ ١٤ ١٤ : (فرهشهوشتراى) بؤ فرهشهوشتره. ناوه و ناسراوه و
براى گوستاسهپ پاشا بووه له شارى بهلخ كه زهرهتوشتراى پهيامبهرىيان دالدهداوه
و يهكئيك لهو سئيكهسهيه كه يهكهمجار هاتوونته ناو ئاينهكهيهوه و بههويهوه
ئاينهكهى گهشهپداوه. ناوهكه له سئى برگه پئيك هاتووه ١٤) ١٤ (فره) زور، فره.
١٥) ١٥ (شهو) شهو. ١٥) ١٥ (شترى) تيز، خيرا، برين، كهترکردن،
قهلاشتن. بهسهر يهكهوه دهبيته (زور شهوبر، خيرا، تيز) ئهوهى كه بهزورى
بهشهو سهفه دهكات و زور خيرايه و دهبيرئيت.

١٦) ١٦ ١٦ ١٦ ١٦ : (مهيبياچا) بؤ من و، بؤ خوم و. له رهگى وشهى ١٦) ١٦ ()
ئەزيم) من، ئەز، وەرگير او.

١٧) ١٧ ١٧ ١٧ ١٧ : (يهيبهسچا) بؤ ئهوان كه، بؤ ياران، بؤ ياوهران، بؤ
هاورئيان، بؤ كهسانئيك كه. له رهگى وشه ١٧) ١٧ (يه) كه، وەرگير او.
١٨) ١٨ : (يت) ئەمه. ئامرازى دهستنيسانکردنه و دلنبايه.

١٩) ١٩ ١٩ ١٩ ١٩ : (راونگههنگهوى) ببهخشيت، پيشكesh بكهيت. ١٩) ١٩ (ر)
بهخشين، پيشكeshکردن. چاوگى وشهكهيه.

٢٠) ٢٠ ٢٠ ٢٠ ٢٠ : (قئيسپاى) بؤ هموو، بؤ گشت، بؤ سهرتاسهر. ٢٠) ٢٠ ()
قئيسپه) هموو، سهرتاسهر، سهرانسهر، گشت.

٢١) ٢١ ٢١ ٢١ ٢١ : (يهقى) هميشهيه، كاتيكى دريژ. ٢١) ٢١ (يهف) هميشه،
كاتيكى دريژ.

٢٢) ٢٢ ٢٢ ٢٢ ٢٢ : (قهنگهئوش مهنهنگهؤ) قههومان، ئەنديشهى
چاك.

۱۰۰۰

برگه‌ی

۱۰۰۰:

نویسم

۱۰۰۰۰

نه‌نایش

۱۰۰۰۰

نه‌هورا

۱۰۰۰

نویت

۱۰۰۰

قاو

نه‌هورا

هرگیز

نیوه

به‌مانه

۱۰۰۰۰۰

مه‌زدا

۱۰۰۰۰۰

زهره‌نه‌یما

۱۰۰۰۰۰

یانایش

۱۰۰۰۰۰

ئه‌شیم‌چا

زیانده‌ر، چه‌وسینه‌ر

خواستگه‌لی

ئه‌شا و

مه‌زدا

۱۰۰۰۰۰۰

قه‌هیشته‌یم

۱۰۰۰۰۰

هیته

۱۰۰۰۰۰

مه‌نه‌سچا

باشترین، به‌ه‌ه‌شت

که‌سینک‌که

ئه‌ندیشه

۱۰۰۰۰۰۰

ستوتانم

۱۰۰۰۰۰۰

ده‌سیم‌ی

۱۰۰۰۰۰۰

یوینیم‌ا

۱۰۰۰۰۰

قی

یوی

ستایش

بو پیش‌که‌شکاری

کوشش ده‌که‌ین

تو

ئی‌مه

۱۰۰۰۰۰۰۰

زیفیشته‌یاون‌گه‌و

۱۰۰۰۰۰۰

یوژیم

چاپو‌کترین، به‌ه‌یزترین، به‌توان‌اترین

بو تو

۱۰۰۰۰۰۰۰

سه‌فه‌نگه‌انم

۱۰۰۰۰۰۰۰

خشه‌ثریم‌چا

۱۰۰۰۰۰

یشو

وزه‌ی هه‌سته‌یم‌ه‌ندی

خشه‌ثر (خودپادشایی)

توانا، هیز

دهقى گاتاو هكه به سهر يه كه وه به نوسيني دينده پيره و به زماني نهويستايي:

د { س د ر د } و { س } . د { د ر د } .
د { د ر د } . د { د ر د } . د { د ر د } . د { د ر د } .
د { د ر د } . د { د ر د } . د { د ر د } .
د { د ر د } . د { د ر د } . د { د ر د } .
د { د ر د } . د { د ر د } . د { د ر د } .
د { د ر د } . د { د ر د } . د { د ر د } .

دهقى وه رگيردراوى گاتاو هكه به سهر يه كه وه:

ئيوه ئهئى ئههورا مهزدا و ئهئى ئهشا، خواستانه كه ههرگيز ئازار
نه سازين. ئيمه، وهك كه سيكي به ههشت ئهنديشه، كووش ده كهين
بو پيشكه شكردى ستايش بهتو. تو كه خاوهنى گه وره ترين هيژى
فه رمانره وايي (خشه ثرا) و وزه ي دره خشانى ههستيمه ندييت.

واژه نهويستاييه كان و ماناكانيان:

د { سد د } د: (ئىنايش) بهمانه رهگى وشهكه: د { سد } (ئىنه) بهئوه به ئهمه.

و { س } : (قاو) ئيوه ئى. رهگى وشهكه: و { س } (يوژيم) ئيوه.

{ د } : (نويت) هرگيز، نه، نهخير، نا.

د { س } - { د } : (ئههورا مهزدا) ئههورا مهزدا.

د { س } : (ئهشيمچا) ئهشا و

و { س } د { س } د: (يانايش) خواستگهلى بهدهستهاتوو، بهخشيشهكان، شتتيا كه بدرىتى. رهگى وشهكه و { س } د (يانه) بهخشش.

د { س } د { س } : (زهر نهيمما) زيانساز، شتتيا كه زهر و زيانى ههبيت.

د { س } د (زهر نه) زيانبهخش. د { س } (زهر) زهر، زيان.

د { س } د { س } : (مهنسچا) ئهنديشه.

و { س } د { س } : (هيهت) كه، وهك كهسيكى، ئهوك ئهوه كهسى. و { س } د (يه) كه، كى، كهسيك.

و { س } د { س } : (قههيشتم) بهههشت، باشترين، چاكترين.

و { س } د: (يو) كهسانياك، ئيمه كه، ئهوانهى كه. رهگى وشهكه و { س } د (يه) كه، كى، كهسيك.

و { س } : (قى) ئيوه. بو تاك و { س } (يوژيم) تو. بو تو.

و { س } د { س } : (يوئيما) تئيهكوئين، ههول ئهدهين، كووش دهكهين، ريكيدهخهين، بهرهو تو سيمامان نيشان دهدهين. رهگى وشهكه و { س } د (يهت) ريكخستن، لهجيگهى خوى جولاندىن. جولاندىن.

و { س } د { س } : (دهسىمى) بو پيشكهشكارى، بو شاباشكردىن، بو بالاتركردن، بهرهو بالابردن تا لوتكه. و { س } د (دهس) پيشكهش. و { س } د (دهسىمه) ژماره ده كه بهماناي ئهوپهري بالا ديت.

ددهم ۴۴۶: (ستوتانم) ستایش دهکم، نیایش دهکم. ددهم ۴۴۷ (ستوت) ستایش، سوپاسگوزاری.

ددهم ۴۴۸: (یوژیم) ئیوه.

ددهم ۴۴۹: (زیقیشتیاونگهؤ) بههیزترین، بهتواناترین. سهرترین، بالاترین. چاپوکتترین. ههروهها ددهم ۴۵۰: (سهرتر، بالاتر، بههیزتر. چاپوکتتر. رهگی وشهکه) (زهقه) توانا، هیز.

ددهم ۴۵۱: (یشو) بهتوانا، بههیز. رهگی وشهکه ددهم ۴۵۲ (یش) توانای جهستهیی، هیزی جهستهیی.

ددهم ۴۵۳: (خشهثریمچا) خشهثرا و، هیزی فهرمانرهوایی و. هیزی خودپادشایی و بهسهرخودازال بوون و. گهوههر و سنیهم وزهی ئەمیساپهنتایه. رهگی وشهکه ددهم ۴۵۴ (خشهثره) فهرمانرهوایی. توانایی زالبوون، خودپادشا.

ددهم ۴۵۵: (سهقهنگهانم) وزهی مینویی، وزهی ههستیمهندی. ددهم ۴۵۶ (سهقه) توانای ههستیمهندی، وزهی درهخشان، هیزی مینویی. وزهی روناکیی درهخسانی ههست.

راڻو سڌو.

برگهه

وسڻ سڌو:

دهههه

سڌو.

سڌو سڌو سڌو.

سڌو سڌو سڌو سڌو.

سڌو سڌو سڌو سڌو.

ئمت

پينگ

ئەشائەتچا

قويستا

هەر بۆيه

كەسانتيك

لەر يگاي ئەشاوه

ناسيت

سڌو سڌو سڌو سڌو.

سڌو سڌو سڌو سڌو.

سڌو سڌو سڌو سڌو.

قەنگهيو شچا

داتينگ

مەنەنگهۆ

چاك

داتاپەر وەر

ئەنديشەي

سڌو سڌو سڌو سڌو.

سڌو سڌو سڌو.

سڌو سڌو سڌو.

پريثونينگ

مەزدا

ئەهورا

ئەرزشار، شايبته

مەزدا

ئەهورا

سڌو سڌو سڌو سڌو.

سڌو سڌو سڌو سڌو.

سڌو سڌو سڌو سڌو.

سڌو سڌو سڌو سڌو.

ئەيببئو

پيرينا

ئاپەنايش

كاميم

بۆ ئەوان

پر بکه

بەپەنابر دنەبەر، بەرەسايي

كام، نياز

سڌو.

سڌو.

سڌو سڌو سڌو سڌو.

سڌو سڌو سڌو سڌو.

ئمت

قئ

خشمەيبيا

ئەسونا

هەر بۆيه

تو

بۆخوشت

خالئ، هەزار، نەبوو

سڌو سڌو سڌو سڌو.

سڌو سڌو سڌو سڌو.

سڌو سڌو سڌو سڌو.

سڌو سڌو سڌو سڌو.

قەيدا

خوهرەيئيا

قەينتيا

سرەقاو

ئەزانم

ئامانجی راست و روشن

ميهرناميز و ئەفین

فیرکاری

دهقى گاتاو هكه به سهر يه كه وه به نوسيني دينده پيره و به زمانى نهويستايى:

دهقى گاتاو هكه به سهر يه كه وه به نوسيني دينده پيره و به زمانى نهويستايى:
دهقى گاتاو هكه به سهر يه كه وه به نوسيني دينده پيره و به زمانى نهويستايى:
دهقى گاتاو هكه به سهر يه كه وه به نوسيني دينده پيره و به زمانى نهويستايى:
دهقى گاتاو هكه به سهر يه كه وه به نوسيني دينده پيره و به زمانى نهويستايى:
دهقى گاتاو هكه به سهر يه كه وه به نوسيني دينده پيره و به زمانى نهويستايى:
دهقى گاتاو هكه به سهر يه كه وه به نوسيني دينده پيره و به زمانى نهويستايى:
دهقى گاتاو هكه به سهر يه كه وه به نوسيني دينده پيره و به زمانى نهويستايى:

دهقى وه رگيردراوى گاتاو هكه به سهر يه كه وه:

هه ربويه نهى نه هورا مهزدا، كه سانتيك له ريگه ي ناشاوه ناسيت، شايبته و داتاپه روه و نه نديشه چاك بوو، كه په نايان هيناوه نيازبان پر كه. چونكه نه زمانم تو مه به ستى راست و روشنى خوت له فيركارى، خالى نيبه له ميهر ناميزى و نه فين.

واژه ئه‌وئستاييه‌كان و ماناكانيان:

د۶: (ئهت) هه‌ربۆيه، ئه‌وه‌ى كه، له‌به‌رامبه‌ردا.

د۳۶ { ۳۷ } (بېنگ) كهسانىك، ئه‌وانه‌ى. ره‌گى وشه‌كه د۳۷ (يه) كه، كى، كه‌سنىك، ئه‌وه‌ى كه.

د۳۸ { ۳۹ } (ئه‌شائه‌تچا) له‌رېگه‌ى ئه‌شاوه.

د۴۰ { ۴۱ } (قوئستا) ناسىت، زانىت. ره‌گى وشه‌كه د۴۱ (قئد) زانىن، ناسىن.

د۴۲ { ۴۳ } (قهنگه‌پوش مه‌نه‌نگه‌ۆ) ئه‌ندىشه‌ى چاك.

د۴۴ { ۴۵ } (دائىنگ) دروستكاران، راستكرداران، راستكاران، داتا په‌روه‌ر، خاوه‌نى راستى و دروستى، ئه‌وانه‌ى له‌سه‌ر حه‌قن، ئه‌وانه‌ى به‌پىي ياسا راسته‌ون و مافه‌روه‌رن. ئه‌وانه‌ى ياسا جىبه‌جى ده‌كهن. ره‌گى وشه‌كه د۴۵ (داته) داتا، ياسا، داد. له‌ زمانى په‌هله‌وىي ساسانىدا بووه به د۴۶ (داته) ياسا، داد.

د۴۷ { ۴۸ } (يريئوئنگ) شايسته، ئه‌رزشدار. ره‌گى وشه‌كه د۴۸ (يريئوه) شايسته.

د۴۹ { ۵۰ } (مه‌زدا ئه‌هورا) مه‌زدا ئه‌هورا.

د۵۱ { ۵۲ } (ئه‌يبىۆ) بۆ ئه‌وانه. بۆ تاك ده‌بىته د۵۲ (ته) ئه‌وه.

د۵۳ { ۵۴ } (پيرينا) پرکردن، وه‌لامدانه‌وه‌يان. ره‌گى وشه‌كه د۵۴ (په‌ر) پر. تاكو ئىستا وشه‌ى (پر) هئىشتا وه‌ك خۆى له‌زمانى كوردیدا ماوه و هه‌مان مانای هه‌يه.

د۵۵ { ۵۶ } (ئاپه‌نايش) به‌په‌نابردنه‌به‌ر، به‌ره‌سايى، به‌ده‌ست والايى. به‌ده‌ست كراوه‌يى. ره‌گى وشه‌كه د۵۶ (ئه‌پ) ده‌ست كردنه‌وه، ده‌ست بۆ بردن، به‌ده‌ست گرتن د۵۷ (ئاپه‌نه) ده‌ستى كراوه، ده‌ست بۆ دريژکردن.

وسد 66: (كاميم) به نیازی، به کامی. رهگی وشهکه وسد 66 (کامه) نیاز.

66: (نعت) هەر بۆیه، ئهوهی که، و.

66: (قی) تو. بۆ کۆ دهبیته وسد 66 (یوژیم) ئیوه.

66: (خشمهیبیا) بۆ خوشت، به خوشت.

66: (ئهسوئا) نهبوو، ههژار، خالی. گشتی و کۆیه بۆ تاک دهبیته
66: (ئهسوئه) نهبوو، ههژار، خالی. 66: (سوئه) دهولمهند، پر،
بوونه. پیتی 66 (ئه) ئامرازی نهفیکردنه و کهلهپیش وشهکهدایه پینچهوانهی
دهکاتهوه.

66: (قهیدا) زانیم، ناسیم، بهئاگاهاتم. رهگی وشهکه 66 (قید)
زانین.

66: (خوه رهینیا) ئامانجی رووشن و راست. له دوو وشه پیک
هاتوو 66 (خوه) خود، باش، راست و چاک، دلنیا. 66: (رهینیه)
شوفیر، رینماییکه، پشتیوانیکه، هیدایهتکار. ئامانج، ریبهر.

66: (قهینتیا) میهرناییز و ئهقین، لهرووی عیشق و
راستگۆییهوه. بۆ گشت و کۆ بهکار هاتوو. بۆ تاک دهبیته 66: (قهینتیه)
ئهقینانه، عاشقانه، میهر ناییز.

66: (سرهقاو) فیرکاری، بیروباوهر. گشتی و کۆیه. بۆ تاک دهبیته

66: (سرهقه) فیرکاری، فیرگه، باوهر.

وسر سد (س) دس دس:

اړاډ دس.

يانزه هم

برگه

{ درج سس (س) دس (س) .

د س (س) دس .

س دس دس .

۰۳۴

نيپاونگهي

نوشيم

نایش

یئ

پاسه وانيان دهكهيټ

نوشا و

بهوانه، بهو نيشانه

كه

وسر د (د) د (د) د (د) د (د) د (د) د (د) .

و (س) دس .

س د (س) دس .

يهقه يتايټي

قوهو

مه نه سچا

بو هميشه

چاك

نهنديشه ي

دس (د) دس .

س د (س) دس .

۰۳۴

نهورا

مهزدا

تقيم

نهورا

مهزدا

خوت

وسر د (س) د (س) د (س) د (س) .

و (س) دس (س) دس .

دس (س) دس .

د (س) دس .

قهوچا ونگهي

نوه همان

سيشا

فروما

پيمان نهنيت، وتار دهدهيت

لهتووه

نهموون

فهر + مان

{ س (س) دس (س) دس .

و (س) دس .

س د (س) دس .

س د (س) دس .

يپاونگها

نوا

ههچا

مهينيووش

بهزاري، بهدهمي

خوت

له

جيهاني نهنديشه

د (س) دس (س) دس .

د (س) دس (س) دس .

د (س) دس (س) دس .

وسر د (س) دس .

بهقوت

په ورويئ

نهنگهوش

ئا

يايش

بهدي ديت .

باشترين

ژياني ههستي

تا

لهريگهي

دهقى گاتاو هكه به سهر يه كه وه به نوسيني دينده پيره و به زمانى نهويستايى:

۱۳۰۰. ۱۳۰۰. ۱۳۰۰. ۱۳۰۰. ۱۳۰۰. ۱۳۰۰. ۱۳۰۰. ۱۳۰۰. ۱۳۰۰. ۱۳۰۰.
۱۳۰۰. ۱۳۰۰. ۱۳۰۰. ۱۳۰۰. ۱۳۰۰. ۱۳۰۰. ۱۳۰۰. ۱۳۰۰. ۱۳۰۰. ۱۳۰۰.
۱۳۰۰. ۱۳۰۰. ۱۳۰۰. ۱۳۰۰. ۱۳۰۰. ۱۳۰۰. ۱۳۰۰. ۱۳۰۰. ۱۳۰۰. ۱۳۰۰.
۱۳۰۰. ۱۳۰۰. ۱۳۰۰. ۱۳۰۰. ۱۳۰۰. ۱۳۰۰. ۱۳۰۰. ۱۳۰۰. ۱۳۰۰. ۱۳۰۰.
۱۳۰۰. ۱۳۰۰. ۱۳۰۰. ۱۳۰۰. ۱۳۰۰. ۱۳۰۰. ۱۳۰۰. ۱۳۰۰. ۱۳۰۰. ۱۳۰۰.
۱۳۰۰. ۱۳۰۰. ۱۳۰۰. ۱۳۰۰. ۱۳۰۰. ۱۳۰۰. ۱۳۰۰. ۱۳۰۰. ۱۳۰۰. ۱۳۰۰.

دهقى وه رگيرد راوى گاتاو هكه به سهر يه كه وه:

كه لهو ريگايه وه، بو هميشه پاسهوانى له ئەشنا (سيستهمى بوون) و فه هومهن (ئەندىشهى چاك) ده كهيت. ئەى ئەهورا مهزدا، بهزارى خوت، فهر و ئەزموونى جيهانى ئەندىشه مان پيڤه آييت. تا له ريگايه وه باشتريين ژيانى ههستيمه ندى به دييه ينين.

واژه ئه‌وئستاييه‌كان و ماناكانيان:

ۋ۳۰: (يئى) كه، كهسئىك.

ۋ۳۱: (ئايش) بهوانه، له‌رئىگه‌ى ئه‌وانه‌وه. بۆ تاك ده‌بئته ۋ (ئه) ئه‌وه.

ۋ۳۲: (ئه‌شيم) ئه‌شا و.

ۋ۳۳: (نىپاوانگه‌ى) پاسه‌وانىيان ده‌كه‌يت. ۋ (پا) پاسه‌وان.

ۋ۳۴: (مهنه‌سچا قوه‌ۆ) ئه‌ندئشه‌ى چاك و.

ۋ۳۵: (يه‌فه‌يتايتى) بۆ هه‌ميشه.

ۋ۳۶: (تقيم) خۆت.

ۋ۳۷: (مه‌زدا ئه‌هورا) مه‌زدا ئه‌هورا.

ۋ۳۸: (فرو) فهر.

ۋ۳۹: (ما) مان. بۆ من. به‌من.

ۋ۴۰: (سئيشا) ئه‌زموونمان ئه‌ده‌ى، فيرمان ئه‌كه‌يت. ره‌گى وشه‌كه
ۋ (ساه) ئه‌زموون، فيربوون. بۆ تاك ده‌بئته ۋ (سئيشه) ئه‌زمونبه،
فيربكه.

ۋ۴۱: (ئوه‌هه‌مات) له‌تووه. ۋ (ئوه) تو.

ۋ۴۲: (قه‌وچه‌نگه‌ى) به‌ وتن، به‌ وتاردان، بيژان.
ۋ (قه‌وچه‌نگه‌يه) له‌رئىگه‌ى وتاردانه‌وه، له‌رئىگه‌ى وتنه‌وه.
رئيشه و چاوگى وشه‌كه ۋ (قه‌چ) وتن، دانپئيدانان.

ۋ۴۳: (مه‌ينئوش) جيهانى ئه‌ندئشه‌ى، جيهانى مينئوى.

ۋ (مه‌ينيو) مينئوى، ئه‌ندئشه‌ى.

ۋ۴۴: (هه‌چا) له. ئامرازى په‌يوه‌ندييه.

ولك سد: (ثوا) لهريگه توه. بو تاك بهكار هاتوه به لام بو گشت و كو دهبيته
ولك سد (توه) ئيوه.

٤٤ سد: (يئاونگها) بهدم، لهريگه دهمهوه، بهزار. سد (ناه) دم.

٥٣ سد: (يايش) كه بهوانه، كه لهريگه ئهوانهوه. بو تاك دهبيته ٥٣ سد (يه)
كه.

سد: (ئا) تا، تاكو، بو. پيشهاتي وشهيه بو تهواوكاري وشهيه ولك سد (ثوا)
لهريگه توه، بهكار هاتوه.

٥٥ سد: (ئهنگهوش) زيان و جيهاني هستي. سد (ئهنگهوش) هست.

٥٦ سد: (پهوروو) يهكهمين، باشترين.

٥٧ سد: (بهفت) بهديبهنين.